

УДК 378.1:78

DOI 10.32461/2226-3209.1.2025.327943

Цитування:

Шумейко Л. М. Освітній дизайн у мистецько-освітньому просторі: культуротворчі засади та перспективи інтеграції. *Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв* : наук. журнал. 2025. № 1. С. 165–171.

*Шумейко Людмила Михайлівна,
аспірантка Національної академії
керівних кадрів культури і мистецтв
<https://orcid.org/0000-0002-0182-6432>
arianna88w@gmail.com*

Shumeiko L. (2025). Educational Design in Arts-Educational Space: Cultural-Creative Principles and Perspectives of Integration. *National Academy of Managerial Staff of Culture and Arts Herald: Science journal*, 1, 165–171 [in Ukrainian].

ОСВІТНІЙ ДИЗАЙН У МИСТЕЦЬКО-ОСВІТНЬОМУ ПРОСТОРИ: КУЛЬТУРОТВОРЧІ ЗАСАДИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ІНТЕГРАЦІЇ

Мета статті – здійснити культурологічне осмислення генези поняття «освітній дизайн», окреслити його специфіку як дієвого інструменту у формуванні вітчизняного мистецько-освітнього простору. **Методологія дослідження** базується на загальнонаукових підходах – аналітичному, культурологічному, системному, компаративному та міждисциплінарному. Застосовано культурно-історичний та семантичний аналіз, а також метод моделювання. **Наукова новизна**. На основі запропонованої комплексної моделі освітнього дизайну вперше здійснено концептуалізацію поняття «освітній дизайн» у контексті мистецько-освітнього простору. Визначено роль освітнього дизайну як механізму культуротворчих трансформацій. Доведено, що освітній дизайн формує нову культуру навчання, в якій поєднується зарубіжний досвід, традиційні мистецькі практики та інноваційні технології. **Висновки**. Освітній дизайн у мистецько-освітньому просторі є не лише інструментом оптимізації навчального процесу, а й культуротворчим механізмом, що сприяє формуванню творчої особистості, її естетичного світогляду, культурного інтелекту, ціннісних орієнтирів та професійної самореалізації. Його впровадження в українських мистецьких навчальних закладах створює передумови для розробки нових навчальних програм, побудованих на міждисциплінарних підходах, інтеграції сучасних технологій та персоналізованих траєкторій навчання. Завдяки освітньому дизайну формується інноваційний мистецько-освітній простір, який поєднує традиційні мистецькі практики, світові тенденції та цифрові технології. Це сприяє розвитку інтерактивних артпросторів, створенню цифрових платформ для художньої взаємодії, застосуванню VR/AR-технологій у навчальному процесі, що розширює можливості для експериментування та адаптації до глобального культурного контексту. Уперше в науковому дискурсі прикладної культурології здійснено концептуалізацію освітнього дизайну як динамічного процесу формування універсального мистецького навчального середовища. Запропонована структурна модель освітнього дизайну інтегрує сучасні педагогічні та культурологічні принципи, сприяючи розвитку мистецько-освітнього простору як культуротворчого феномену. Особливу роль відіграє створення інклюзивного предметно-просторового середовища, яке враховує архітектурні, естетичні та психолого-педагогічні вимоги. Отже, освітній дизайн є стратегічним інструментом культуротворчих трансформацій у мистецько-освітньому просторі України. Він не лише підвищує ефективність навчального процесу, а й сприяє розвитку середовища, що формує нові культурні практики, естетичні цінності та розширює можливості для самореалізації творчої особистості.

Ключові слова: освітній дизайн, мистецько-освітній простір, дизайн навчання, педагогічний дизайн, дизайн інформаційних навчальних систем, дизайн освітнього простору.

Shumeiko Liudmyla, Postgraduate Student, National Academy of Culture and Arts Management

Educational Design in Arts-Educational Space: Cultural-Creative Principles and Perspectives of Integration

The purpose of the article is to provide a cultural analysis of the genesis of the concept of 'educational design', outlining its specificity as an effective tool in the formation of the domestic arts-educational space. **The research methodology** is based on general scientific research methods – analytical, cultural, systemic, comparative, and interdisciplinary. A cultural-historical and semantic analysis were applied, as well as the modelling method. **Scientific novelty**. Based on the proposed comprehensive model of educational design, the conceptualisation of the term in the context of the arts-educational space is carried out for the first time. The role of educational design as a mechanism for cultural-transformative processes is defined. It is demonstrated that educational design shapes a new learning culture that integrates foreign experience, traditional artistic practices, and innovative technologies. **Conclusions**. Educational design in the artistic and educational space is not only a tool for optimising the learning process but also a cultural-creative

mechanism that contributes to the formation of a creative personality, its aesthetic worldview, cultural intelligence, value orientations, and professional self-realisation. Its implementation in Ukrainian art educational institutions creates the prerequisites for developing new educational programs based on interdisciplinary approaches, the integration of modern technologies, and personalised learning trajectories. Thanks to educational design, an innovative artistic and educational space is formed, combining traditional artistic practices, global trends, and digital technologies. This facilitates the development of interactive art spaces, the creation of digital platforms for artistic interaction, and the application of VR/AR technologies in the educational process, thereby expanding opportunities for experimentation and adaptation to the global cultural context. For the first time in the scientific discourse of applied cultural studies, educational design has been conceptualised as a dynamic process of forming a universal artistic learning environment. The proposed structural model of educational design integrates modern pedagogical and cultural principles, promoting the development of the artistic and educational space as a cultural-creative phenomenon. A special role is played by the creation of an inclusive object-spatial environment that takes into account architectural, aesthetic, and psychological-pedagogical requirements. Thus, educational design serves as a strategic tool for cultural-creative transformations in Ukraine's artistic and educational space. It not only enhances the efficiency of the learning process but also contributes to building an environment that fosters new cultural practices, aesthetic values, and expands opportunities for the development of a creative personality.

Keywords: educational design, arts-educational space, learning design, pedagogical design, design of informational learning systems, design of educational space.

Актуальність теми дослідження. Мистецька освіта в Україні перебуває на передовій викликів, що виникають у відповідь на вимоги часу. Зростаюча залежність від технологій у поєднанні з широким доступом та акцентом на гібридних формах освіти докорінно вплинула на підходи до організації навчального процесу. Це спонукає освітян, управлінців та фахівців галузі відходити від радянських стереотипів, упроваджувати інновації, здійснювати реформи, оновлювати методологію навчання, модернізувати систему підготовки та перепідготовки кадрів. У процесі осучаснення сфери мистецької освіти, яка трансформується в добу цифровізації та глобалізації, формується нове бачення організації освітнього простору, яке враховує функціональність, технологічну адаптивність та естетику. Завдання педагога виходить за межі традиційної ролі транслятора знань – відтепер він має бути «сценаристом», «дизайнером», «проектувальником» освітнього процесу і навчального простору, здатним аналізувати потреби учнів, формувати культуру взаємодії, забезпечувати адаптацію освітнього середовища, сприяти подальшій творчій реалізації здобувачів.

У цьому контексті особливого значення набуває поняття «освітній дизайн», яке вперше було сформульоване американськими дослідниками ще в середині ХХ століття. Сьогодні ця дефініція розглядається як універсальний, інноваційний та багатоаспектний феномен, що інтегрує педагогічні, естетичні, архітектурні та культурні підходи до створення освітнього простору.

Популярність освітнього дизайну у світі стрімко зростає, його формування у кожній країні відбувається під впливом національних

традицій, суспільних цінностей та культурних особливостей. Серед провідних держав, де освітній дизайн успішно застосовується та ґрунтується на інноваціях, інтеграції технологій, творчих методах викладання та орієнтації на індивідуальні потреби учнів – Австралія, Данія, Канада, Нідерланди, Німеччина, Сінгапур, США, Фінляндія, Японія та ін.

До прикладу, фінський підхід базується на довірі до вчителя та свободі навчального процесу, у школах застосовуються тематичні блоки замість традиційних навчальних програм і проєктів, а простір класів продуманий так, щоб сприяти груповій роботі та співпраці. У Данії особливий акцент робиться на дизайні навчального простору, на створенні «гнучких» навчальних середовищ, що враховують комфорт та інтерактивність. У Нідерландах розвивають відкритість і творчість у навчальному середовищі. Освітній дизайн тут застосовують переважно у вищій освіті для створення інноваційних навчальних програм, ключовою ідеєю є орієнтація на інтеграцію різних дисциплін та розробку практико-орієнтованих курсів. Німеччина активно впроваджує освітній дизайн у межах дуальної системи освіти, де практичні навички інтегруються в навчальні програм, значна увага приділяється змішаним та онлайн-формам навчання. У Канаді, враховуючи культурне різноманіття учнів, освітній дизайн використовується для формування інклюзивного середовища, розробляються адаптовані навчальні матеріали, інтерактивні ресурси та платформи дистанційного навчання.

У Сінгапурі освітній дизайн зосереджений на дотриманні високої дисципліни та технологічних інноваціях. Створюються адаптивні платформи, що

стимулюють креативність, відповідають індивідуальним потребам та забезпечують навчання через симуляції, ігрові моделі, дослідницьку та практичну діяльність. Японія поєднує національні традиційні цінності із сучасними підходами, які виходять за межі педагогічних технологій і стають способом збереження і трансформації унікальної культури. Освітній дизайн тут використовується для впровадження STEAM-освіти (наука, технології, інженерія, мистецтво та математика), а також розвитку «м'яких» навичок (*soft skills*).

Пропри те, що поняття «універсальний освітній дизайн» у 2017 році було законодавчо закріплене у Законі України «Про освіту» (Розділ 1, Ст. 1) [4], його зміст і практична реалізація залишаються предметом наукових дискусій та подальшого осмислення, особливо в контексті інтеграції в мистецько-освітній простір, де освітній дизайн має враховувати не лише функціональні, технологічні, естетичні аспекти, а й особливості мистецько-освітніх традицій та їх ціннісні засади.

У мистецько-освітньому просторі концепт освітнього дизайну поки що не набув належного розвитку. Одна з причин полягає у тому, що загальна та мистецька освіта в Україні історично функціонують паралельно, мають різні методологічні засади й перебувають у сфері компетенції різних Міністерств. У загальній освіті феномен освітнього дизайну почав розвиватися в межах концепції «Нова українська школа», яка передбачає оновлення підходів до навчання, простору та педагогічних методик. Водночас у мистецькій освіті також відбуваються зміни, проте, їх розвиток не подається як цілісна стратегія освітнього дизайну, а радше як фрагментальні модернізаційні ініціативи.

Інша причина – певна невизначеність у трактуванні досліджуваного концепту в українському вимірі зумовлена не лише специфікою англійського слова «дизайн» (*design*), яке у дослівному перекладі означає задум, проєкт, план, мета, творчий намір та асоціюється суто із дизайнерською освітою, а й наявністю запозичених похідних словосполучень: універсальний освітній дизайн (*universal educational design*), навчальний дизайн (*learning design*), дизайн навчання (*instructional design*), педагогічний дизайн (*pedagogical design*), дизайн навчальних систем (*learning systems design*). Це викликає певну розгубленість у трактуванні понять, оскільки кожен із зазначених смислових конструктів має свої специфічні контексти використання, що

ускладнює формування цілісного уявлення про освітній дизайн як інтегративний феномен.

Наукові розвідки свідчать, що освітній дизайн як комплексний феномен, що поєднує культуротворчий, педагогічний та технічний виміри, поки що не отримав належного наукового опрацювання у вітчизняному дискурсі. Зокрема, в культурологічному контексті феномен залишається недостатньо розкритим щодо його потенціалу інтеграції в мистецько-освітній простір.

Аналіз досліджень і публікацій. Поняття «освітній дизайн» (*educational design*) почало формуватися у 40-х роках ХХ століття в США, як відповідь на потребу навчити військової справи американських солдатів-новобранців, які здебільшого відмовлялися від традиційної муштри й потребували нових підходів. Серед дослідників, які закладали підвалини освітнього дизайну як наукового методу – Леслі Дж. Бріггс, Роберт Ганьє [11; 12], Роберт Райзер, Джон Фланаган та ін. У працях учених цього періоду освітній дизайн постає як навчальний процес, що передбачає досягнення короткострокових і довгострокових цілей та сприяє всебічному розвитку особистості.

Еволюція феномену освітнього дизайну трансформує його із суто педагогічного інструменту у багатоаспектне культуротворче явище, що інтегрує інноваційні міждисциплінарні методики, технології та творчі підходи. У різних культурних контекстах освітній дизайн набуває специфічних форм: у західних країнах він тісно пов'язаний із концепцією *lifelong learning* («навчання упродовж життя», «безперервне навчання») та цифровими технологіями, у Східній Азії – поєднує традиційні освітні цінності з інноваціями, а в українському освітньому просторі поступово адаптується через інтеграцію реформ, культурних та національних стратегій.

У 1989 році професор архітектури Рон Мейс (США) увів термін *універсальний освітній дизайн* (*Universal Design for Learning (UDL)*) та став засновником Центру універсального дизайну у штаті Північна Кароліна. Методологія вченого зосереджена на низці дієвих принципів формування інклюзивного, гнучкого й доступного середовища навчання, яке максимально враховує індивідуальні потреби та особливості всіх учасників освітнього процесу.

Посібник «Універсальний дизайн в освіті» побудований на концепції Р. Мейса опубліковано в Україні у 2015 році ще до початку активної фази освітніх реформ.

Феномен УДО в ньому представлено як «підхід, що забезпечує основу для розробки широкого спектру навчальних продуктів/освітніх послуг, створення освітнього середовища з урахуванням потреб усіх учнів/студентів. Універсальний дизайн в освіті стосується всіх аспектів освітнього процесу: навчальних програм, навчальних планів, процесу оцінювання навчальних досягнень, методів викладання, дизайну навчальних закладів, спортивних майданчиків, гуртожитків, веб-сайтів тощо» [5, 74].

Серед численних наукових джерел американських вчених варто виокремити працю доктора філософії Джефрі Лакні «33 принципи освітнього дизайну» (2003), де досліджуваний феномен представлено як комплексне проектування середовища, що забезпечує досягнення визначених результатів навчання [13]. Поглиблений психолого-педагогічний підхід до освітнього дизайну пропонує Крістофер Паппас у дослідженні «Теорія когнітивного навантаження та дизайн навчання» (2014) [14], акцентуючи на важливості теорії когнітивного навантаження для створення електронних курсів на базі структурованого і зрозумілого представлення матеріалу. У науковому дослідженні «Як стати дизайнером навчання» (2021) [15] Елен Вагнер визначає дизайн навчання як «творчий шлях, що веде від початку етапу до постійних змін у знаннях, діях чи бутті». Ліса Еванс у «Посібнику з вивчення дизайну та технологій» підкреслює різницю між поняттями «дизайн навчання» і «навчальний дизайн». Дизайн навчання фокусується на творенні навчальних матеріалів і досвіду, що підтримують досягнення результатів навчання, тоді як навчальний дизайн, орієнтуючись на дидактичну модель, зосереджується на розробці контенту, вправ і оцінювання, що відповідають конкретним шляхам [10].

У США освітній дизайн є частиною підходів, що базуються на проектному навчанні (*project-based learning*), використанні технологій та персоналізованому підході. Дизайн освітніх програм тут активно впроваджується в межах роботи шкіл STEM (наука, технології, інженерія, математика). Згідно досліджень Північно-Східного університету (Масачусетс, США), станом на 2021 рік найдієвішими визнано 5 моделей освітнього дизайну: *ADDIE*, *ARCS*, *Bakward Desing (Understanding by Design)*, *Design Thinking*, *Таксономія Ді Фінка* [2].

Аналіз міжнародного досвіду демонструє, що освітній дизайн є не лише

інструментом навчання, а й формою культурної комунікації та адаптації мистецьких традицій до сучасних реалій. У суспільствах із потужною цифровою інфраструктурою та інклюзивними практиками він сприяє формуванню динамічного освітнього середовища, тоді як у країнах із глибокими культурними традиціями набуває специфічних національних форм.

Вивчення джерел засвідчило активну позицію сучасних вітчизняних вчених в осмисленні ролі та поліфункціональної діяльності сучасного педагога крізь призму відносно нових для вітчизняного освітнього середовища понять: «педагогічний дизайн», «педагогічний дизайнер», «проектування навчання». Українські дослідники (В. Глазова [1], О. Пасько та Н. Бондаренко [3], Л. Хоружа [6] О. Шурина та Н. Симонович [9] та ін.) розглядають освітній дизайн здебільшого з педагогічного погляду, зосереджуючи увагу на методичних аспектах організації навчального процесу.

Поняття «освітній дизайн» в контексті мистецької освіти вперше у вітчизняному науковому дискурсі прозвучало у дослідженнях О. Чирви ще у 2009 році. Дослідниця розглядає педагогічне проектування в мистецькій освіті як передумову впровадження освітнього дизайну, наголошуючи, що його застосування сприятиме подоланню суперечностей між нормативним та креативним у навчальному процесі. Вчена підкреслює значущість педагогічного дизайну для професійного становлення митця, розвитку індивідуального стилю та інтеграції художнього й метахудожнього рівнів діяльності. Важливим внеском О. Чирви є обґрунтування важливості системи моніторингу, що поєднує аналітико-оціночну та прогностично-проектну діяльність, формуючи засади освітнього дизайну задовго до його активного впровадження в Україні [7; 8].

Мета статті – здійснити культурологічне осмислення генези поняття «освітній дизайн», окреслити його специфіку як дієвого інструменту у формуванні вітчизняного мистецько-освітнього простору.

Виклад основного матеріалу. Сучасні підходи, що сформувалися в міжнародному дискурсі, дозволяють трактувати освітній дизайн як універсальний культурний інтегративний феномен, що включає два ключові виміри:

1. **Дизайн навчання** (*learning environment design*) охоплює методологічні та психолого-педагогічні засади створення ефективного освітнього середовища, яке сприяє розвитку компетентностей:

- педагогічний дизайн (*pedagogical design*), як його складова, визначає

логіку побудови освітнього процесу, оптимізацію змісту та методів викладання;

- дизайн інформаційних навчальних систем (*instructional systems design*) спрямований на використання цифрових технологій та інтерактивних платформ для забезпечення інноваційних підходів.

2. **Дизайн освітнього простору** (*educational space design*) передбачає

формування фізичного та віртуального простору, сприятливого для навчання, з урахуванням його естетичних, архітектурних і технологічних характеристик.

Запропонована авторська модель освітнього дизайну демонструє його інтегративний характер, поєднуючи сучасні педагогічні та культурологічні принципи. Структурну модель освітнього дизайну представлено на схемі:

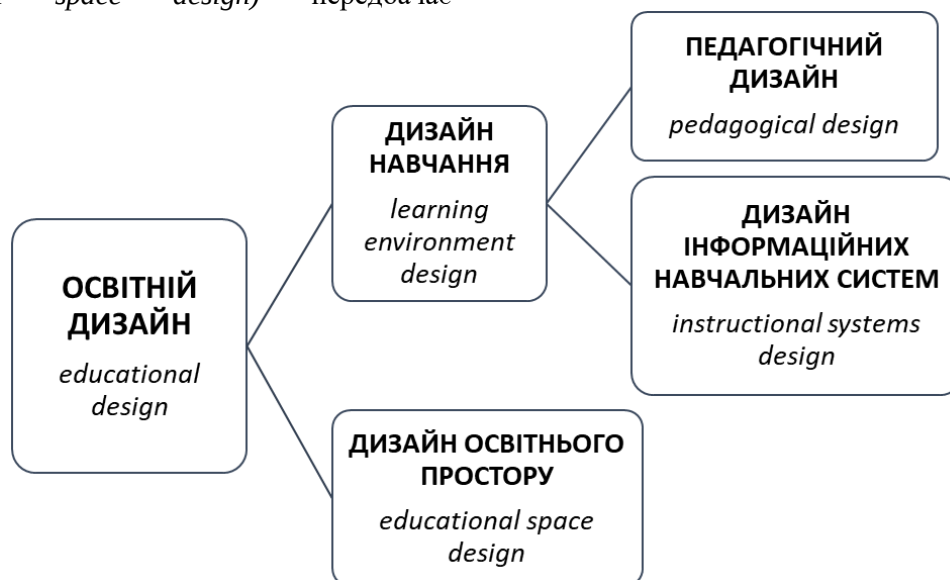

Рис. 1. Структура концепції «освітнього дизайну»

Джерело: розробка автора.

Унікальність сучасного мистецько-освітнього простору полягає в синтезі педагогічного, креативного та технологічного підходів. Оскільки мистецька освіта за своєю природою є міждисциплінарною, освітній дизайн слугує дієвим механізмом інтеграції різних напрямів. Кожен із його вимірів може бути адаптований до специфіки мистецької освіти: дизайн навчання охоплює методи артпедагогіки, дизайн освітнього простору – мистецько-освітні інституції, спеціалізовані творчі лабораторії, мистецькі хаби та резиденції тощо, а дизайн інформаційних систем – цифрові (віртуальні) платформи, що розширюють можливості мистецького навчання.

У мистецько-освітньому просторі освітній дизайн слід розглядати не лише як засіб оптимізації навчального процесу, а передусім як культуротворчий механізм, що впливає на формування творчої особистості, її естетичного світогляду, культурного інтелекту, цінностей та професійної самореалізації. Його впровадження в українських мистецьких навчальних закладах відкриває можливості для

розробки нових навчальних програм, які ґрунтуються на міждисциплінарних підходах, інтеграції сучасних технологій та індивідуальних траєкторіях навчання. Освітній дизайн сприяє проєктуванню інноваційних артпросторів, які відповідають сучасним вимогам креативної індустрії, створенню цифрових платформ для художньої взаємодії та використанню VR/AR, SMART та NFT-технологій у мистецькій освіті. Це дозволяє експериментувати з новими художніми техніками, розширювати межі творчості та адаптуватися до глобального культурного контексту.

Усе вищезазначене дозволило вперше в науковому дискурсі прикладної культурології тематизувати досліджуване поняття. Відтак, **освітній дизайн в мистецько-освітньому просторі** постає як динамічний процес формування універсального мистецького навчального середовища, заснованого на проєктуванні та впровадженні сучасних методів і моделей, розробці дидактичних матеріалів, мистецьких та освітніх активностей, інтеграції практичного

педагогічного досвіду, інформаційних систем і технологій. Окрему роль відіграє створення інклюзивного предметно-просторового середовища, що враховує архітектурні, естетичні та психолого-педагогічні вимоги.

Здійснене осмислення «освітнього дизайну» як культурного феномену дозволяє розглядати його не лише як засіб оптимізації навчального процесу, а й як динамічний концепт, що формує культурний ландшафт мистецько-освітнього простору. Він адаптує освітній процес до сучасних суспільних змін та слугує культуротворчим механізмом, який впливає на трансформацію традиційних культурно-мистецьких практик, естетичних цінностей і професійної самореалізації творчої особистості.

Особливе значення освітній дизайн відіграє у розширенні меж художньої комунікації та створенні нового простору для взаємодії митців, педагогів та здобувачів мистецької освіти. Визначено, що освітній дизайн у мистецько-освітньому просторі виконує не лише функцію оптимізації навчального процесу, а й слугує культуротворчим механізмом, що формує творчу особистість, її світогляд, культурний інтелект, естетичні цінності та професійну самореалізацію. Освітній дизайн у мистецько-освітньому просторі є не лише засобом навчання, а й важливим чинником культуротворчих процесів, який сприяє збереженню національної мистецької ідентичності в умовах глобалізаційних та геополітичних змін. Подальші дослідження мають бути зосереджені на глибшому аналізі взаємозв'язку освітнього дизайну з національною культурною ідентичністю, що сприятиме збереженню культурної самобутності та адаптації вітчизняної мистецької освіти до сучасних глобальних викликів.

Наукова новизна. На основі запропонованої комплексної моделі освітнього дизайну вперше здійснено концептуалізацію поняття «освітній дизайн» у контексті мистецько-освітнього простору. Визначено роль освітнього дизайну як механізму культуротворчих трансформацій. Доведено, що освітній дизайн формує нову культуру навчання, в якій поєднується зарубіжний досвід, традиційні мистецькі практики та інноваційні технології.

Висновки. Освітній дизайн у мистецько-освітньому просторі є не лише інструментом оптимізації навчального процесу, а й культуротворчим механізмом, що сприяє

формуванню творчої особистості, її естетичного світогляду, культурного інтелекту, ціннісних орієнтирів та професійної самореалізації. Його упровадження в українських мистецьких навчальних закладах створює передумови для розробки нових навчальних програм, побудованих на міждисциплінарних підходах, інтеграції сучасних технологій та персоналізованих траєкторій навчання. Завдяки освітньому дизайну формується інноваційний мистецько-освітній простір, який поєднує традиційні мистецькі практики, світові тенденції та цифрові технології. Це сприяє розвитку інтерактивних артпросторів, створенню цифрових платформ для художньої взаємодії, застосуванню VR/AR-технологій у навчальному процесі, що розширює можливості для експериментування та адаптації до глобального культурного контексту. Уперше в науковому дискурсі прикладної культурології здійснено концептуалізацію освітнього дизайну як динамічного процесу формування універсального мистецького навчального середовища. Запропонована структурна модель освітнього дизайну інтегрує сучасні педагогічні та культурологічні принципи, сприяючи розвитку мистецько-освітнього простору як культуротворчого феномену. Особливу роль відіграє створення інклюзивного предметно-просторового середовища, яке враховує архітектурні, естетичні та психолого-педагогічні вимоги. Отже, освітній дизайн є стратегічним інструментом культуротворчих трансформацій у мистецько-освітньому просторі України. Він не лише підвищує ефективність навчального процесу, а й сприяє розвитку середовища, що формує нові культурні практики, естетичні цінності та розширює можливості для самореалізації творчої особистості.

Література

1. Глазова В. Педагогічний дизайн як необхідна умова ефективного дистанційного курсу. *Технології електронного навчання*. 2020. Вип. 4. С. 46–50. DOI: <https://doi.org/10.31865/2709-840002020222546>.
2. Освітній дизайн: як створювати якісний E-learning-контент (5 моделей освітнього дизайну). URL: <http://blog.ed-era.com/osvitnii-dizain/> (дата звернення: 07.01.2025).
3. Пасько О., Бондаренко Н. Проектування навчальних систем в сучасному освітньому процесі. *Актуальні питання гуманітарних наук*. 2022. Вип. 55. Том. 2. С. 271–276. DOI: <https://doi.org/10.24919/2308-4863/55-2-43>.
4. Про освіту : Закон України від 05 вересня 2017 р. № 2145-VIII / Верховна Рада України. URL:

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text> (дата звернення: 07.01.2025).

5. Універсальний дизайн в освіті : посібник / за заг. ред. Н. З. Софій. Київ : ТОВ «Видавничий дім «Плєяди», 2015. 76 с. URL: <http://center-prpp.ck.ua/wp-content/uploads/2021/07/UniversalniyDizain.pdf> (дата звернення: 07.01.2025).

6. Хоружа Л. Л. Освіта для дорослих і педагогічний дизайн: мода чи виклик часу? *Освіта дорослих: теорія, досвід, перспективи*. 2023. Вип. 23 (1). С. 28–39. DOI: [https://doi.org/10.35387/od.1\(23\).2023.28-39](https://doi.org/10.35387/od.1(23).2023.28-39).

7. Чирва О. Ч. Моніторинг творчого розвитку особистості в мистецькій освіті. *Педагогіка вищої та середньої школи* : зб. наук. праць / редкол. В. К. Буряк, Л. В. Кондрашова, Г. Б. Штельмах. Вип. 26. «Мистецька освіта в Україні (теорія, методи, технології)». Кривий Ріг, 2009. С. 378–383.

8. Чирва О. Ч. Педагогічний дизайн як умова провадження ефективних моделей мистецької освіти С. 344–350. URL: <https://elibrary.kdpu.edu.ua/bitstream/123456789/7478/1/%D0%A7%D0%B8%D1%80%D0%B2%D0%B0.pdf> (дата звернення: 02.01.2025).

9. Шурин О., Симонович Н. Особливості дизайн-освіти у системі технологічної освітньої галузі. *Іноватика у вихованні*. 2024. Вип. 19. Т. 2. С. 192–199. DOI: [10.35619/iiu.v2i19.611](https://doi.org/10.35619/iiu.v2i19.611).

10. Evans, L. (б/д). *A Guide to Learning Design and Technology: Definitions, Benefits & Career Paths*. University of San Diego. URL: <https://onlinedegrees.sandiego.edu/what-is-learning-design/> (дата звернення: 01.01.2025).

11. Gagne, R. & Driscoll, M. (1988). *Essentials of Learning for Instruction* (2-е вид.). Englewood Cliffs, NJ: Prentice-Hall.

12. Gagne, R., Briggs, L. & Wager, W. (1992). *Principles of Instructional Design* (4-е вид.). Fort Worth, TX: HBJ College Publishers. URL: <https://www.hcs64.com/files/Principles%20of%20instructional%20design.pdf> (дата звернення: 03.01.2025).

13. Jeffery A. Lackney. (2003). 33 *Principles of Educational Design*. URL: <https://web.archive.org/web/20090419184523/http://schoolstudio.engr.wisc.edu/33principles.html> (дата звернення: 03.01.2025).

14. Pappas, C. (2024, 16 травня). Cognitive load theory and instructional design. *eLearning Industry*. URL: <https://elearningindustry.com/cognitive-load-theory-and-instructional-design> (дата звернення: 03.01.2025).

15. Wagner, E. D. (2021). *Becoming a Learning Designer*. EdTech Books. URL: https://edtechbooks.org/id/learning_designer (дата звернення: 03.01.2025).

References

1. Hlazova, V. (2020). Pedagogical Design as a Prerequisite for an Effective Distance Course. *E-Learning Technologies*, 4, 46–50 [in Ukrainian].

2. Educational Design: How to Create High-Quality E-Learning Content (5 Models of Educational Design). (n.d.). EdEra-blog. Retrieved from: <http://blog.ed-era.com/osvitnii-dizain/> [in Ukrainian].

3. Pasko, O., & Bondarenko, N. (2022). Designing Learning Systems in Modern Educational Process. *Current Issues of the Humanities*, 55 (2), 271–276 [in Ukrainian].

4. Verkhovna Rada of Ukraine. (2017). On Education: Law of Ukraine No. 2145-VIII from September 5, 2017. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text> [in Ukrainian].

5. Sofii, N. Z. (Ed.). (2015). *Universal Design in Education*. Kyiv. Retrieved from: <http://center-prpp.ck.ua/wp-content/uploads/2021/07/UniversalniyDizain.pdf> [in Ukrainian].

6. Khoruzha, L. L. (2023). Adult Education and Pedagogical Design: A Trend or a Challenge of the Time? *Adult Education: Theory, Experience, Prospects*, (23) (1), 28–39. DOI: [https://doi.org/10.35387/od.1\(23\).2023.28-39](https://doi.org/10.35387/od.1(23).2023.28-39) [in Ukrainian].

7. Chyrva, O. Ch. (2009). Monitoring of Creative Personality Development in Artistic Education. *Pedagogy of Higher and Secondary School: Collection of Scientific Papers / V. K. Buriak, L. V. Kondrashova, & H. B. Shtelmakh (Eds.). Kryvyi Rih*, (26), 378–383 [in Ukrainian].

8. Chyrva, O. Ch. (n.d.). Pedagogical Design as a Condition for Implementing Effective Models of Artistic Education. Retrieved from: <https://elibrary.kdpu.edu.ua/bitstream/123456789/7478/1/%D0%A7%D0%B8%D1%80%D0%B2%D0%B0.pdf> [in Ukrainian].

9. Shurn, O., Symonovych, N. (2024). Features of Design Education in the Technological Education System. *Innovation in Education*, (19) (2), 192–199. DOI: <https://doi.org/10.35619/iiu.v2i19.611> [in Ukrainian].

10. Evans, L. (n.d.). *A Guide to Learning Design and Technology: Definitions, Benefits & Career Paths*. University of San Diego. Retrieved from: <https://onlinedegrees.sandiego.edu/what-is-learning-design/> [in English].

11. Gagne, R. Driscoll, M. (1988). *Essentials of Learning for Instruction* (2nd ed.). Englewood Cliffs, NJ [in English].

12. Gagne, R., Briggs, L., Wager, W. (1992). *Principles of Instructional Design* (4th ed.). Fort Worth, TX: HBJ College Publishers. Retrieved from: <https://www.hcs64.com/files/Principles%20of%20instructional%20design.pdf> [in English].

13. Jeffery A. Lackney. (2003). 33 *Principles of Educational Design*. Retrieved from: <https://web.archive.org/web/20090419184523/http://schoolstudio.engr.wisc.edu/33principles.html> [in English].

14. Pappas, C. (2024, May 16). Cognitive Load Theory and Instructional Design. *eLearning Industry*. Retrieved from: <https://elearningindustry.com/cognitive-load-theory-and-instructional-design> [in English].

15. Wagner, E. D. (2021). *Becoming a Learning Designer*. EdTech Books. Retrieved from: https://edtechbooks.org/id/learning_designer [in English].

Стаття надійшла до редакції 09.01.2025
Отримано після доопрацювання 02.02.2025
Прийнято до друку 20.02.2025